

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt Rynek Pracy pod Lupą współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

P O W I A T O W Y U R Z A D P R A C Y W R Y P I N I E

RAPORT Z MONITORINGU ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE RYPIŃSKIM W 2012 ROKU

RYPIN 2013

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	3
1. Analiza bezrobocia według zawodów.....	5
1.1. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Rypinie na koniec 2012 roku.....	6
1.2. Struktura bezrobotnych według zawodów.....	8
1.3. Napływ osób bezrobotnych według zawodów.....	11
1.4. Analiza struktury zawodowej bezrobotnych według przynależności ostatniego miejsca pracy do sekcji PKD.....	13
2. Analiza wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej według zawodów i ich grup.....	14
3. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych.....	21
3.1. Zawody nadwyżkowe.....	21
3.2. Zawody zrównoważone.....	23
3.3. Zawody deficytowe.....	24
3.4. Wskaźnik bezrobocia długotrwałego.....	25
Podsumowanie.....	27

Wstęp

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego. Na podstawie analizy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w zestawieniu z wykazem bezrobotnych według zawodów określa się, zgodnie z obowiązującą metodologią opracowaną przez Departament Rynku Pracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, zawody nadwyżkowe i deficytowe odnoszące się do zarejestrowanych osób bezrobotnych. Przez pojęcie **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba poszukujących pracy w tym zawodzie, natomiast **zawód nadwyżkowy** oznacza zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Do analizy, mającej na celu opisanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych, posłużyły następujące mierniki charakteryzujące lokalny rynek pracy tj.:

- **średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w danym zawodzie** – oznacza różnicę między średnią miesięczną liczbą zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie w danym roku, a średnią miesięczną liczbą zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w określonym zawodzie w danym roku,
- **wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów** – oznacza iloraz średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie w danym roku i średniej miesięcznej liczby zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w określonym zawodzie w danym roku,
- **wskaźnik długotrwałego bezrobocia w zawodzie** – oznacza iloraz liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie, poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, wg stanu w końcu danego roku i liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie wg stanu w końcu danego roku, w ujęciu procentowym.

Niniejsze opracowanie, mające charakter diagnostyczny, zostało przygotowane w oparciu o dane dot. zawodów reprezentowanych przez bezrobotnych rejestrujących się w 2012 roku i zarejestrowanych w dniu 31 grudnia 2012r. oraz wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, które zgłoszono w 2012r. (sprawozdanie MPiPS-01 Załącznik 2 i 3 –

„Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy, poszukujący pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej”, „Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności”).

Monitoring obejmuje zawody i specjalności ujęte w grupach elementarnych (kod 4-cyfrowych) oraz zawodach oznaczonych kodem 6-cyfrowym zgodnie z obowiązującą klasyfikacją zawodów i specjalności (Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. – Dz. U. Nr 82, poz. 537 z dnia 17.05.2010r.)

Raport z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych tworzony jest dla potrzeb między innymi: Powiatowych Urzędów Pracy, Wojewódzkich Urzędów Pracy, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, władz oświatowych, instytucji szkoleniowych, osób uczących się.

Raport składa się z trzech części:

- analizy bezrobocia według zawodów (grup zawodów),
- analizy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej według zawodów (grup zawodów),
- analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

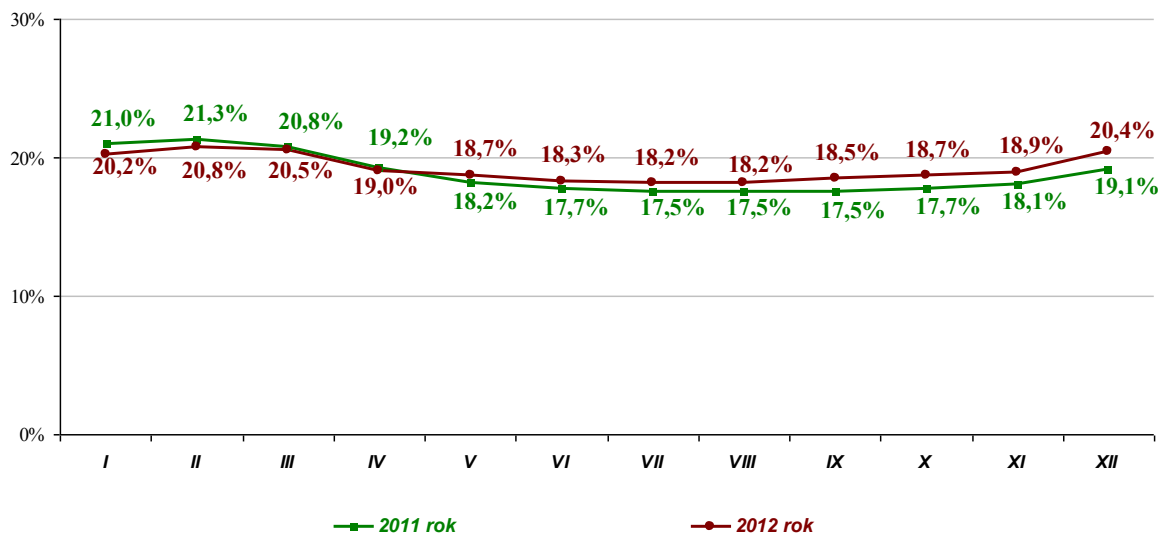
1. Analiza bezrobocia według zawodów

W końcu grudnia 2012 roku stopa bezrobocia, określająca udział bezrobotnych w liczbie osób aktywnych zawodowo, wynosiła w Polsce 13,4%, tj. wzrosła o 0,9 punktu procentowego w stosunku do grudnia 2011 roku. Województwo kujawsko-pomorskie na tle innych województw nie wypada korzystnie, ponieważ ze stopą 17,9% plasuje się na czternastym miejscu przed województwami zachodniopomorskim i warmińsko-mazurskim, zaś najniższą stopę bezrobocia tj. 9,9% odnotowano dla województwa wielkopolskiego. W porównaniu z rokiem 2011 stopa bezrobocia dla naszego województwa wzrosła o 0,9 punktu procentowego.

W powiecie rypińskim w końcu grudnia 2012r. stopa bezrobocia wyniosła 20,4%, tj. wzrosła o 1,3 punktu procentowego w porównaniu z grudniem 2011 roku.

Najwyższą stopę bezrobocia dla powiatu rypińskiego w 2012 roku odnotowano w lutym, wyniosła ona wówczas 20,8%. Najniższy wskaźnik -18,2% osiągnęło bezrobocie w powiecie w lipcu i w sierpniu. W ostatnim kwartale 2012 roku, stopa bezrobocia zaczęła stopniowo wzrastać. Różnica pomiędzy najwyższym i najniższym wskaźnikiem stopy bezrobocia w 2012 roku w okresie od stycznia do grudnia wyniosła 2,6 punktu procentowego.

Wykres 1. Stopa bezrobocia w powiecie rypińskim lata 2011 – 2012

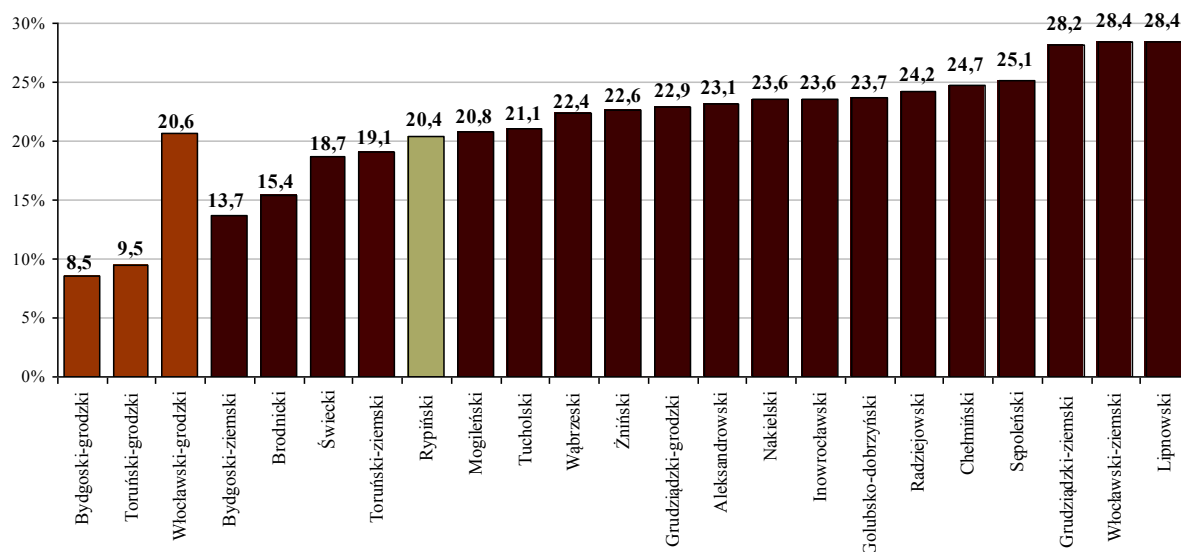

Źródło: <http://www.wup.torun.pl>

Według danych dotyczących stopy bezrobocia w grudniu 2012 roku w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego, uznać należy, że nasz powiat utrzymuje od kilku lat w czołówce pod względem najniższych wskaźników bezrobocia. Poza powiatami grodzkimi bydgoskim i toruńskim ze stopą bezrobocia poniżej 10%, niższe stopy bezrobocia niż powiat rypiński osiągnęły powiaty: bydgoski ziemski, brodnicki, świecki i toruński ziemski.

Najwyższą stopę bezrobocia już kolejny rok odnotowano w powiatach: lipnowskim, włocławskim ziemskim i grudziądzkim ziemskim.¹

Wykres 2. Stopa bezrobocia w powiatach województwa kujawsko –pomorskiego (stan na 31.12.2012 r.)

Źródło: <http://www.wup.torun.pl>

1.1. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Rypinie na koniec 2012 roku

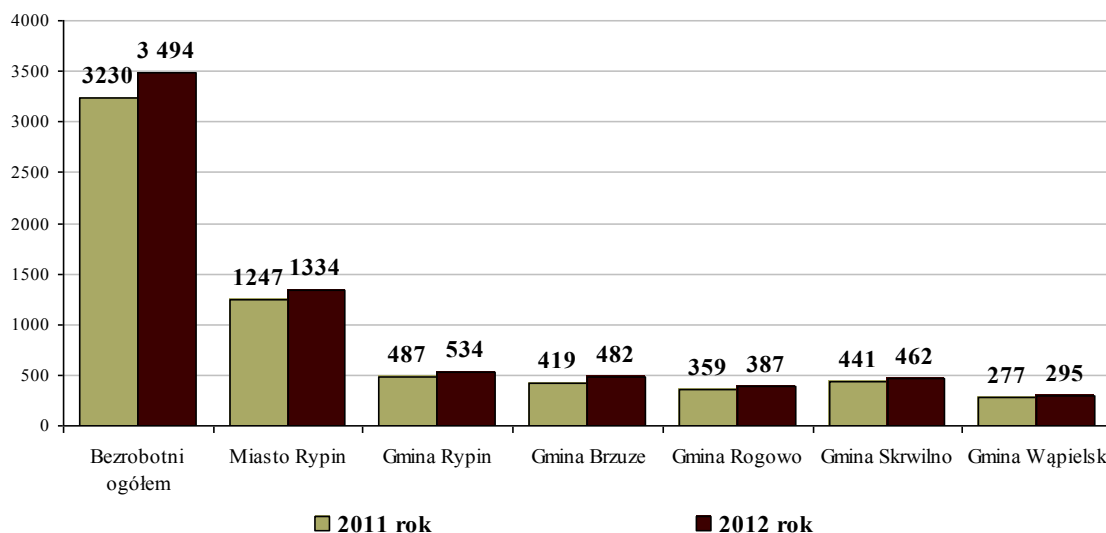
W świetle danych statystycznych badanych według stanu w końcu grudnia 2012 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Rypinie pozostawały 3494 osoby bezrobotne, w tym 2098 kobiet, które stanowiły 60% ogółu bezrobotnych. Liczba osób znajdujących się w rejestrze bezrobotnych wzrosła w porównaniu z końcem 2011 roku, ponieważ wynosiła 3230, co stanowi ok. 8% wzrost.

Pod względem miejsca zamieszkania 1334 osoby, tj. 38,2% ogółu - to bezrobotni mieszkańcy Rypina, natomiast 2160 zarejestrowanych osób to mieszkańcy wsi z terenów poszczególnych gmin, którzy stanowili łącznie 61,8%. W analogicznym okresie 2011 roku zarejestrowane osoby z miasta stanowiły 38,6% zaś mieszkańcy wsi – 61,4%. Zdecydowanie najwyższy wzrost procentowy odnoszący się do liczby osób bezrobotnych nastąpił w odniesieniu do Gminy Brzuze – o 15,03% a najmniejszy - w odniesieniu do Gminy Skrwilno – o 4,76%. W stosunku do pozostałych gmin odnotowano wzrost na porównywalnym poziomie nieprzekraczającym 10%. Strukturę liczebną osób bezrobotnych, zamieszkujących

¹ Dane dot. stopy bezrobocia odpowiednio w kraju, w województwie kujawsko-pomorskim i w powiecie rypińskim w stosunku do danych odnoszących się do 2011r., zostały określone według zaktualizowanych przez GUS wskaźników.

poszczególne gminy powiatu rypińskiego, według stanu w końcu grudnia 2011r. i 2012r., przedstawia Wykres 3.

Wykres 3. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Rypinie wg miejsca zamieszkania, stan w dniu 31.12.2012r. w zestawieniu z dniem 31.12.2011r.

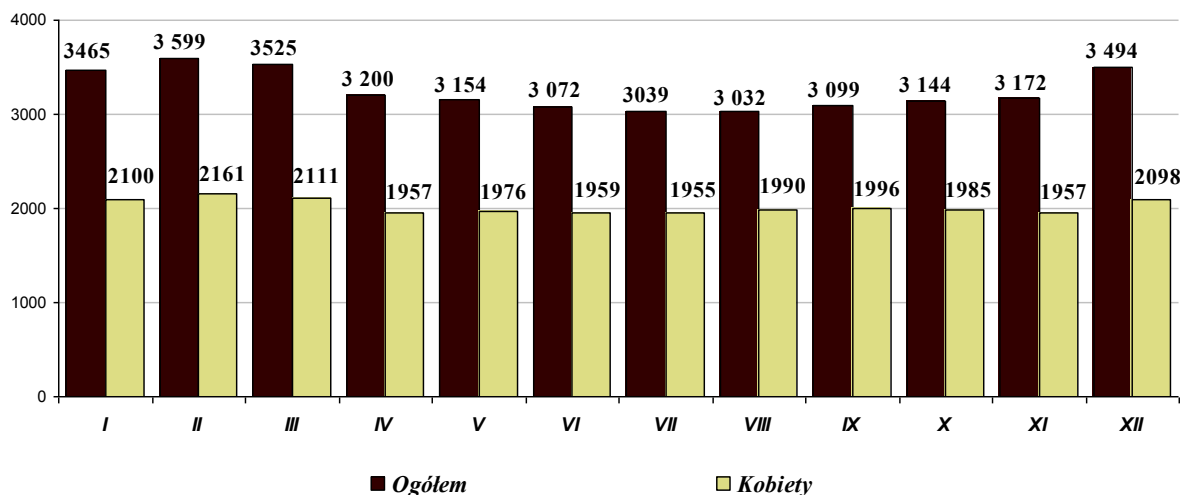

Źródło: Statystyki Powiatowego Urzędu Pracy w Rypinie – formularz 5 „Rozszerzona informacja o bezrobociu w miastach i gminach w zasięgu PUP Rypin”

Analizując dane o liczbie bezrobotnych w 2012 roku pozostających w ewidencji w poszczególnych miesiącach (wg. stanu na koniec każdego miesiąca) - wykres 4 - należy stwierdzić, że zdecydowanie najwięcej osób bezrobotnych pozostawało w ewidencji tut. urzędu w I kwartale i z końcem roku, ponieważ wówczas liczba bezrobotnych wyniosła średnio 3520 osób. Najmniejszą liczbę bezrobotnych ogółem odnotowano natomiast od czerwca do września, gdzie liczba bezrobotnych nie przekraczała 3100 osób. Zupełnie odmiennie do ogółu bezrobotnych przedstawiała się, w świetle danych statystycznych, sytuacja kobiet zarejestrowanych w tut. urzędzie. Liczba kobiet pozostających w ewidencji w poszczególnych miesiącach nie podlegała znaczącym zmianom, ponieważ najwięcej zarejestrowanych kobiet było w miesiącu lutym - 2161 a najmniej w lipcu -1955, co oznacza że rozbieżność pomiędzy największą i najmniejszą liczbą bezrobotnych kobiet w 2012 roku wyniosła 206 osób. W odniesieniu do danych dot. ogółu bezrobotnych rozbieżność ta wynosiła aż 567 osób. Pod względem procentowego udziału kobiet w ogólnej liczbie osób zarejestrowanych w poszczególnych miesiącach, należy zauważyć, że w każdym miesiącu kobiet było nie mniej niż 60%, zaś w miesiącach największego ogólnego spadku bezrobocia, tj. od czerwca do września a także w październiku, kobiety stanowiły od 63 - 65% ogółu bezrobotnych. Przewaga kobiet zarejestrowanych w tut. urzędzie powoduje, że w dalszym

ciągu należy realizować działania aktywizujące, zmierzające do wyrównywania ich szans na rynku pracy.

Wykres 4. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w poszczególnych miesiącach 2012 roku

Źródło: statystyki Powiatowego Urzędu Pracy w Rypinie – MPiPS- 01 Sprawozdanie o rynku pracy

Zgodnie z danymi statystycznymi z końca grudnia 2012 roku, odnoszącymi się do wybranych określonych grup bezrobotnych, wśród ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Rypin:

- 25,8 % stanowiły osoby do 25 lat,
- 18,5 % stanowiły osoby w wieku powyżej 50 lat,
- 57,1 % stanowiły osoby długotrwale bezrobotne,
- 4 % stanowiły osoby niepełnosprawne,
- 39,8 % stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym,
- 7 % stanowiły osoby z wykształceniem wyższym.

1.2. Struktura bezrobotnych według zawodów

Strukturę zawodową bezrobocia analizuje się w oparciu o dane dotyczące bezrobotnych poprzednio pracujących według zawodu wykonywanego w ostatnim miejscu pracy oraz bezrobotnych dotychczas niepracujących zgodnie z zawodem wyuczonym na podstawie świadectwa, lub dyplomu kształcenia szkolnego lub kursowego. W Powiatowym Urzędzie Pracy w Rypinie z końcem 2012 roku pozostawało w ewidencji 2768 osób poprzednio pracujących i 726 osób dotychczas niepracujących.

Tabela 1 prezentuje najliczniej reprezentowane zawody przez osoby zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Rypinie w końcu grudnia 2012 roku, wśród których

wyłączyć należy zawody: sprzedawca, robotnik budowlany, technik ekonomista, robotnik drogowy, sprzątaczkę biurową, ślusarz, szwaczka czy pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, w tych przypadkach liczba zarejestrowanych osób wynosi powyżej 50. W tabeli uwzględniono również grupę bezrobotnych „bez zawodu”², którzy w analizowanym czasie stanowili aż 19% ogółu klientów PUP Rypin.

Na 3494 osoby zarejestrowane w tutejszym urzędzie w dniu 31.12.2012 roku, 948 osób, tj. 27,1 % to bezrobotni poprzednio pracujący długotrwale pozostający w ewidencji (powyżej 12 miesięcy). Długotrwale bezrobocie dotyczy w największym stopniu zawodów: sprzedawca, sprzątaczkę biurową, szwaczka, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym czy pozostali rolnicy upraw polowych (Tabela 1).

Tabela 1. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Rypin według wybranych zawodów, stan w końcu 2012 r.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni		Bezrobotni poprzednio pracujący pozostający bez pracy powyżej 12 m-cy	
		ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
"000000"	Bez zawodu	663	473	46	38
"522301"	Sprzedawca*	465	435	214	208
"931301"	Robotnik budowlany	158	1	41	1
"331403"	Technik ekonomista*	125	110	42	41
"931205"	Robotnik drogowy	78	12	26	3
"911207"	Sprzątaczkę biurową	77	76	41	41
"722204"	Ślusarz*	73	5	13	1
"753303"	Szwaczka	73	73	29	29
"932990"	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	66	42	21	15
"411004"	Technik prac biurowych*	50	45	16	16
"512002"	Kucharz małej gastronomii*	46	36	11	9
"512001"	Kucharz*	41	39	13	13
"515303"	Robotnik gospodarczy	40	24	13	11
"723105"	Mechanik samochodów osobowych	39	1	7	0
"711202"	Murarz*	36	0	3	0
"611190"	Pozostali rolnicy upraw polowych	35	26	16	12
"314205"	Technik ogrodnik*	33	27	8	7
"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	33	23	13	11
"753105"	Krawiec*	32	32	12	12
"751204"	Piekarz*	30	2	2	0
"522305"	Technik handlowiec*	28	24	7	6

Źródło: statystyki Powiatowego Urzędu Pracy w Rypinie – załącznik 3 do sprawozdania MPiPS – 01 „Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności ”

² Grupa osób bezrobotnych „bez zawodu” obejmuje osoby niespełniające jednocześnie dwóch warunków: nieposiadające świadectwa (dyplomu) ukończenia kształcenia szkolnego lub kursowego oraz nieposiadające udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 1 roku w tym zawodzie. W grupie „bez zawodu” ujęte są również osoby, które ukończyły licea ogólnokształcące i licea profilowane.

Tabela 2 prezentuje procentowy udział bezrobotnych przynależących do poszczególnych grup elementarnych (4 – cyfrowych) w ogólnej liczbie bezrobotnych.

W omawianym okresie w PUP Rypin najliczniejsze grupy zawodów na poziomie grup elementarnych, tworzyli reprezentanci profesji skupionych w grupach „Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)” – 18,05% ogółu zarejestrowanych, następnie „Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym” – 5,58%, „Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych” – 5,16 %. Znaczny odsetek kobiet występuje, poza najliczniej reprezentowaną grupą „Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)”, w grupach: „Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych”, „Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne”, „Kucharze”, „Szwaczki, hafciarki i pokrewni”, „Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani”.

Tabela 2. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Rypinie według wybranych elementarnych grup zawodów (4 - cyfrowych), stan w końcu 2012 roku

Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni w %	
		ogółem	kobiety
"5223"	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	18,0525	29,0482
"9313"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	5,5811	0,0615
"3314"	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	5,1572	7,3231
"9312"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	3,8502	0,8615
"9329"	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	3,8149	4,3077
"9112"	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	3,1791	5,3538
"5120"	Kucharze	3,1084	4,6769
"7222"	Ślusarze i pokrewni	2,7199	0,4923
"7533"	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	2,5786	4,4923
"3142"	Technicy rolnictwa i pokrewni	2,0134	2,7077
"6113"	Ogrodnicy	2,0134	2,4615
"7231"	Mechanicy pojazdów samochodowych	1,9781	0,0615
"7512"	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	1,8721	0,8615
"4110"	Pracownicy obsługi biurowej	1,8015	2,8308
"5153"	Gospodarze budynków	1,4129	1,4769
"6111"	Rolnicy upraw polowych	1,3776	1,7846
"7131"	Malarze i pokrewni	1,3423	0,1846
"7233"	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	1,3070	0,8615
"3144"	Technicy technologii żywności	1,2716	1,7231
"7112"	Murarze i pokrewni	1,2716	0

Źródło: statystyki Powiatowego Urzędu Pracy w Rypinie – załącznik 3 do sprawozdania MPiPS – 01 „Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności ”

1.3. Napływ osób bezrobotnych według zawodów

Strukturę zawodową bezrobotnych charakteryzuje się również w kontekście tzw. „napływu” osób do ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Rypinie. W ciągu całego 2012 roku w PUP Rypin dokonało rejestracji 4085 mieszkańców powiatu -1863 kobiety i 2222- mężczyzn. Napływ osób bezrobotnych był zatem porównywalny do 2011 roku, ponieważ wówczas zarejestrowały się w całym roku 4104 osoby. Dla 649 osób, tj. ok.16 % ogółu rejestrujących się w 2012 roku była to pierwsza rejestracja, zaś 3436 osób – ok. 84% powróciło do ewidencji urzędu po raz kolejny. Średnia miesięczna rejestracji w badanym okresie wynosiła 340 osób. Na 4085 osób, które zarejestrowały się w 2012 roku 1016 osób nabyło w związku z rejestracją prawo do zasiłku. Większą liczbę osób rejestrujących się odnotowano z początkiem i końcem roku a także w miesiącu wrześniu. Spośród 4085 osób zarejestrowanych w 2012 roku 3369 bezrobotnych to osoby poprzednio pracujące.

Tabela 3 przedstawia zawody, w których nastąpił największy napływ bezrobotnych w 2012 roku. Najliczniej dokonali rejestracji w ciągu roku bezrobotni „bez zawodu” – 751 osób, co stanowiło 18,38% ogółu napływu bezrobotnych w 2012r.

Tabela 3. Napływ bezrobotnych do ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Rypinie według wybranych zawodów w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni		Bezrobotni absolwenci	
		ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
"000000"	Bez zawodu	751	424	232	128
"522301"	Sprzedawca*	416	365	35	28
"931301"	Robotnik budowlany	208	0	0	0
"722204"	Ślusarz*	149	4	32	0
"331403"	Technik ekonomista*	114	80	10	4
"931205"	Robotnik drogowy	87	13	0	0
"753303"	Szwaczka	76	76	1	1
"711202"	Murarz*	71	0	2	0
"751204"	Piekarz*	69	3	3	0
"411004"	Technik prac biurowych*	65	52	5	5
"932990"	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	62	35	0	0
"723105"	Mechanik samochodów osobowych	58	1	2	0
"515303"	Robotnik gospodarczy	51	23	0	0
"911207"	Sprzątaczką biurową	48	47	0	0
"512002"	Kucharz małej gastronomii*	44	30	17	15
"751201"	Cukiernik*	44	8	6	1
"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	42	0	0	0
"314205"	Technik ogrodnik*	35	25	0	0
"512001"	Kucharz*	34	31	0	0

"611190"	Pozostali rolnicy upraw polowych	33	27	0	0
"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	33	19	0	0

Zródło: statystyki Powiatowego Urzędu Pracy w Rypinie – załącznik 3 do sprawozdania MPiPS – 01 „Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności ”

W odniesieniu do osób posiadających zawód największy napływ odnotowano w zawodzie sprzedawcy (416 osób), robotnika budowlanego (208 osób), ślusarza (149 osób) oraz technika ekonomisty (114 osób). Są to jednocześnie zawody najliczniej reprezentowane wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Do czynników wpływających na zjawisko napływu osób w powyżej wymienionych zawodach, a także w innych zawodach ujętych w Tabeli 3, zaliczyć można m.in.: sezonowość prac, rejestrację absolwentów kończących w 2012 roku szkoły czy rotację pracowników, która może być efektem niezadowolających warunków pracy lub płacy.

Tabela 4 obrazuje natomiast udział procentowy napływu bezrobotnych w analizowanym okresie według wybranych elementarnych grup zawodów. Największe grupy, w skład których wchodzi najliczniej reprezentowane przez bezrobotnych zawody, stanowiły odpowiednio grupy: „Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)”-13,91% ogółu zarejestrowanych, „Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym” – 6,24% a także „Ślusarze i pokrewni” – 4,65% i „Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych”- 4,17%.

Tabela 4. Struktura napływu bezrobotnych według elementarnych grup zawodów w 2012 roku

Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni w %	
		ogółem	kobiety
"5223"	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	13,9151	28,0046
"9313"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	6,2388	0
"7222"	Ślusarze i pokrewni	4,6491	0,4864
"3314"	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	4,1692	5,9764
"9312"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	3,6893	1,0424
"7512"	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	3,3893	0,7644
"9329"	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	3,2394	3,9611
"7231"	Mechanicy pojazdów samochodowych	2,6695	0,0695
"5120"	Kucharze	2,3995	4,3780
"7533"	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	2,2795	5,2814
"7112"	Murarze i pokrewni	2,1296	0
"4110"	Pracownicy obsługi biurowej	2,0096	3,7526
"9112"	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	2,0096	4,3780
"3142"	Technicy rolnictwa i pokrewni	1,6497	2,4322

"6113"	Ogrodnicy	1,6197	2,0848
"5153"	Gospodarze budynków	1,5297	1,5983
"7131"	Malarze i pokrewni	1,5297	0,1390
"3144"	Technicy technologii żywności	1,3497	2,0153
"8332"	Kierowcy samochodów ciężarowych	1,2897	0
"7233"	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	1,2597	0,8339

Źródło: statystyki Powiatowego Urzędu Pracy w Rypinie – załącznik 3 do sprawozdania MPiPS – 01 „Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności ”

1.4. Analiza struktury zawodowej bezrobotnych według przynależności ostatniego miejsca pracy do sekcji PKD

W Tabeli 5 ujęto zestawienie liczby bezrobotnych według przynależności do sekcji PKD, na podstawie ostatniego miejsca pracy, rejestrujących się w 2012 roku z liczbą osób pozostających w ewidencji w końcu 2012 roku.

Największą liczbę, według stanu w dniu 31.12.2012r., stanowiły osoby bezrobotne z doświadczeniem zawodowym nabytym u pracodawców przynależących do następujących sekcji: „Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle” – 624 osoby tj. 22,54 % ogółu, „Przetwórstwo przemysłowe” - 525 osób (18,97 % ogółu), „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” – 353 osoby (12,75 % ogółu), „Budownictwo” – 322 osoby (11,63 % ogółu) oraz „Działalność nie zidentyfikowana” – 305 osób (11,02 % ogółu). W ciągu całego 2012 roku najwięcej osób rejestrowało się w sekcjach „Przetwórstwo przemysłowe” – 664 osoby, tj. 19,71% ogółu „Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle” – 645 osób tj. 19,14% ogółu, „Budownictwo” – 526 osób tj. 15,61 ogółu, oraz „Działalność nie zidentyfikowana” – 501 osób tj. 14,87% ogółu rejestrujących się.

Tabela 5. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy w powiecie rypińskim w 2012 roku.

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w 2012r.	Bezrobotni stan w 2012r.
Przetwórstwo przemysłowe	664	525
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	645	624
Budownictwo	526	322
Działalność nie zidentyfikowana	501	305
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	363	353
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	171	146

Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	98	103
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	80	68
Transport i gospodarka magazynowa	57	40
Edukacja	52	58
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	39	46
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	31	27
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	31	31
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	28	40
Górnictwo i wydobywanie	20	9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	19	22
Pozostała działalność usługowa	17	19
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	8	8
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	7	8
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	7	10
Informacja i komunikacja	5	4
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0
Ogółem	3369	2768

Źródło: statystyki Powiatowego Urzędu Pracy w Rypinie – załącznik 2 do sprawozdania MPiPS – 01 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy, poszukujący pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej”.

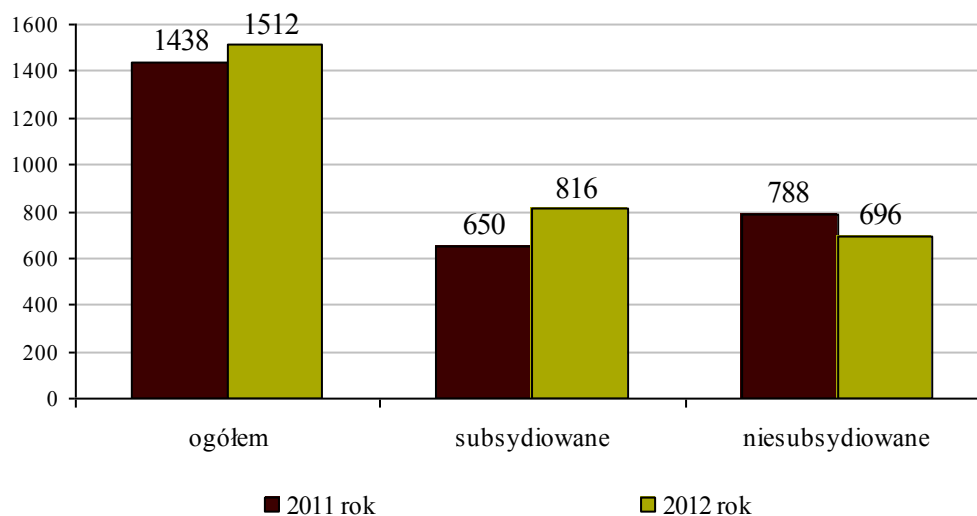
2. Analiza wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej według zawodów i ich grup

W 2012 roku Powiatowy Urząd Pracy w Rypinie dysponował ogółem 1512 wolnymi miejscami pracy i miejscami aktywizacji zawodowej³, w tym 816 (53,9%) miejscami subsydiowanymi⁴ i 696 (46,1%) miejscami niesubsydiowanymi. Pracodawcy z sektora prywatnego zgłosili 1040 (68,8%) wolnych miejsc pracy lub aktywizacji zawodowej a z sektora publicznego - 472 (31,2%). W porównaniu z rokiem 2011 nastąpił wzrost o ok. 5,1% (74 oferty) ogólnej liczby wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej, ponieważ wówczas napłynęło 1438 miejsc pracy. Należy jednak zauważyć, że w 2012 roku liczba miejsc pracy subsydiowanej jest większa niż w 2011 roku o 166 ofert, natomiast spadła w 2012 roku 1w odniesieniu do poprzedniego roku liczba miejsc niesubsydiowanych, co obrazuje między innymi Wykres 5.

³ Przez „wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej” należy rozumieć oferty pracy - takie nazewnictwo jest zgodne z obowiązującą statystyką rynku pracy.

⁴ Miejsca subsydiowane należy zrozumieć jako wszystkie miejsca aktywizacji zawodowej, tj.: staże, przygotowanie zawodowe dorosłych, prace społecznie-użyteczne oraz miejsca zatrudnienia niesubsydiowanego w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych lub wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy dla bezrobotnego.

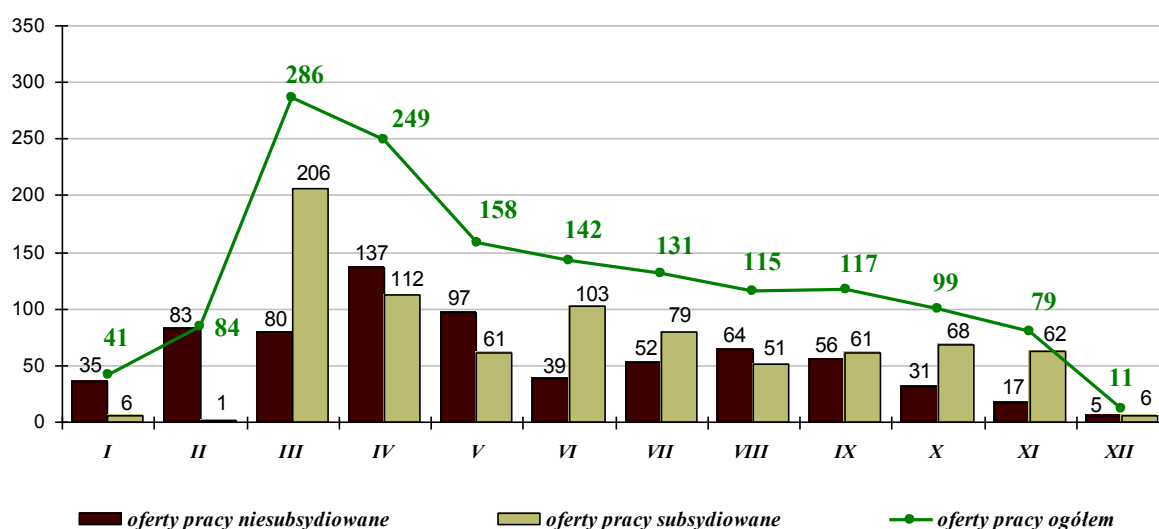
Wykres 5. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej, stan w dniu 31.12.2012 r. w zestawieniu z dniem 31.12.2011r.

Źródło: Statystyki Powiatowego Urzędu Pracy w Rypinie – formularz 5 „Rozszerzona informacja o bezrobociu w miastach i gminach w zasięgu PUP Rypin”

Spośród zgłoszonych w 2012 roku wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej 218 przekazano do upowszechnienia, zgodnie ze wskazaniem pracodawców, do innych Powiatowych Urzędów Pracy. Z innych urzędów pracy otrzymaliśmy do upowszechnienia 505 ofert pracy w szczególności z Brodnicy czy Golubia-Dobrzynia. Były to najczęściej zgłoszenia dot. stanowisk w branży budowlanej, dla kierowców samochodów ciężarowych, dla spawaczy a także na specjalistyczne stanowiska wymagające wysokich kwalifikacji.

Wykres 6. Oferty pracy zgłoszone do PUP Rypin w 2012 roku

Źródło: Statystyki Powiatowego Urzędu Pracy w Rypinie załącznik 3 do sprawozdania MPIPS – 01 „Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności ”

Wykres 6 obrazuje dużą rozbieżność w liczbie miejsc pracy zgłaszanych w poszczególnych miesiącach 2012 roku. W ogólnej liczbie ofert zdecydowana przewaga dotyczy marca - 286 ofert i kwietnia - 249 ofert. Jednakże biorąc pod uwagę oferty realizowane bez udziału środków jakimi dysponuje urząd pracy w Rypinie, czyli tzw. oferty niesubsydiowane, należy zauważyć, że największa liczba takich ofert została zgłoszona w: lutym, marcu kwietniu i maju – oferty z tych miesięcy stanowiły łącznie ok. 57% wszystkich ofert niesubsydiowanych. Zdecydowanie najmniej wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej wpłynęło w grudniu.

Porównując zgłoszone w 2012 roku do tut. urzędu wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej pod kątem zawodów do wolnych miejsc zgłaszanych w latach poprzednich, należy zauważyć dużą powtarzalność jeśli chodzi o ranking najliczniej wpływających ofert. Zmianie ulegają jedynie pozycje rankingowe ofert w poszczególnych zawodach. W czołówce zgłaszanych wolnych miejsc pracy znalazły się w 2012 roku m.in. oferty w zawodach: robotnik gospodarczy, sprzedawca, pozostali pracownicy obsługi biurowej, murarz, robotnik budowlany, robotnik drogowy, szwaczka, kierowca samochodu ciężarowego, magazynier, ślusarz, zgrzewacz. Na wymienione w Tabeli 6 zawody wpłynęło ok. 71% wszystkich zgłoszonych w 2012 roku miejsc pracy.

Tabela 6. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według wybranych zawodów zgłoszone do PUP Rypin w 2012 r.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w 2012 roku
515303	Robotnik gospodarczy	328
522301	Sprzedawca*	103
411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	75
711202	Murarz*	64
931205	Robotnik drogowy	49
931301	Robotnik budowlany	47
753303	Szwaczka	44
833203	Kierowca samochodu ciężarowego	34
814190	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych	30
432103	Magazynier	29
722204	Ślusarz*	22
721209	Zgrzewacz	20
711404	Zbrojarz	18
911207	Sprzątaczkę biurową	17
713102	Malarz budowlany	16
341202	Opiekun osoby starszej*	15
712101	Dekarz*	15
751204	Piekarz*	15

711502	Cieśla szalunkowy	14
712303	Tynkarz	13
325905	Opiekunka dziecięca*	12
431101	Asystent do spraw księgowości	12
941201	Pomoc kuchenna	12
524902	Doradca klienta	11
541308	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	11
331301	Księgowy	10
512002	Kucharz małej gastronomii*	10
513101	Kelner*	10
524404	Telemarketer	10
712202	Głazurnik	10

Zródło: statystyki Powiatowego Urzędu Pracy w Rypinie – załącznik 3 do sprawozdania MPiPS – 01 „Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności ”

Biorąc pod uwagę elementarne grupy zawodów (Tabela 7), skupiające największy odsetek zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wyróżnić należy grupy: „Gospodarze budynków” – 21,7 % ogółu zgłoszonych ofert, „Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)” – 8,1%, „Pracownicy obsługi biurowej” – 5,1%, „Murarze i pokrewni” – 4,2%. Z pozostałych grup żadna nie przekracza 4 % wszystkich wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej napływających do PUP w Rypinie.

Tabela 7. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według wybranych elementarnych grup zawodów w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w 2012 roku
"5153"	Gospodarze budynków	21,6938
"5223"	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	8,1349
"4110"	Pracownicy obsługi biurowej	5,0926
"7112"	Murarze i pokrewni	4,2328
"9312"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	3,2407
"9313"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	3,1085
"7533"	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	2,9101
"7212"	Spawacze i pokrewni	2,7778
"8332"	Kierowcy samochodów ciężarowych	2,2487
"7114"	Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni	2,1825
"8141"	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych	2,0503
"4321"	Magazynierzy i pokrewni	1,9180
"7222"	Ślusarze i pokrewni	1,7857
"9112"	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	1,5873
"5413"	Pracownicy ochrony osób i mienia	1,4550
"7512"	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	1,3889
"5120"	Kucharze	1,2566

"7131"	Malarze i pokrewni	1,2566
"7115"	Cieśle i stolarze budowlani	1,1905
"3412"	Pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej	1,1243

Źródło: statystyki Powiatowego Urzędu Pracy w Rypinie – załącznik 3 do sprawozdania MPiPS – 01 „Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności ”

W Tabeli 8 przedstawiono zestawienie wszystkich najliczniej występujących wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej z zawierającymi się w tej liczbie miejscami subsydiowanymi. Wyłącznie niesubsydiowane miejsca pracy lub zdecydowana przewaga niesubsydiowanych miejsc pracy wystąpiły w zakresie: branży budowlanej - murarz, robotnik budowlany, zbrojarz, dekarz, cieśla szalunkowy i tynkarz; branży metalowej – ślusarz i zgrzewacz a ponadto w zawodach - szwaczka, kierowca samochodu ciężarowego, operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych czy pracownik ochrony fizycznej I stopnia. Ponadto wśród ofert niesubsydiowanych licznie wystąpiły zgłoszenia w zawodach robotnik gospodarczy i sprzedawca.

Miejsca pracy subsydiowanej powstające z nakładu środków z Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego, dotyczyły przede wszystkim następujących zawodów: robotnik gospodarczy (prace społecznie użyteczne), sprzedawca (staż, prace interwencyjne), pozostali pracownicy obsługi biurowej (staż, prace interwencyjne), robotnik drogowy (roboty publiczne, prace interwencyjne), magazynier (staż, prace interwencyjne), opiekun osoby starszej (prace społecznie użyteczne).

Tabela 8. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według wybranych zawodów z uwzględnieniem ofert prac subsydiowanych zgłoszone do PUP Rypin w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w 2012 roku		
		Ogółem	Subsydiowane	Niesubsydiowane
515303	Robotnik gospodarczy	328	281	47
522301	Sprzedawca*	103	73	30
411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	75	66	9
711202	Murarz*	64	7	57
931205	Robotnik drogowy	49	37	12
931301	Robotnik budowlany	47	13	34
753303	Szwaczka	44	0	44
833203	Kierowca samochodu ciężarowego	34	0	34
814190	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych	30	0	30
432103	Magazynier	29	18	11
722204	Ślusarz*	22	3	19

721209	Zgrzewacz	20	2	18
711404	Zbrojarz	18	0	18
911207	Sprzątaczką biurową	17	10	7
713102	Malarz budowlany	16	6	10
341202	Opiekun osoby starszej*	15	15	0
712101	Dekarz*	15	1	14
751204	Piekarz*	15	5	10
711502	Cieśla szalunkowy	14	0	14
712303	Tynkarz	13	1	12
325905	Opiekunka dziecięca*	12	12	0
431101	Asystent do spraw księgowości	12	8	4
941201	Pomoc kuchenna	12	10	2
524902	Doradca klienta	11	3	8
541308	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	11	0	11
331301	Księgowy	10	3	7
512002	Kucharz małej gastronomii*	10	6	4
513101	Kelner*	10	7	3
524404	Telemarketer	10	2	8
712202	Głazurnik	10	0	10

Źródło: opracowanie własne na podstawie statystyk Powiatowego Urzędu Pracy w Rypinie

W Tabeli 9 ujęto wszystkie zgłoszone w 2012r. do PUP Rypin wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej, podzielone według grup Polskiej Klasyfikacji Działalności, w zestawieniu z liczbą bezrobotnych poprzednio pracujących według sekcji PKD, którzy rejestrowali się w 2012 roku („napływ”) i będących w ewidencji w końcu 2012 roku. Analizując wolne miejsca pracy, należy stwierdzić, że największe zapotrzebowanie wystąpiło w sekcjach: „Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” – 26,5% ogółu wolnych miejsc pracy, „Przetwórstwo przemysłowe” – 19,6%, „Budownictwo” – 17,9%, „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle” – 14,4%, oraz „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” – 4,2%. Jednocześnie w powyższych branżach najliczniej byli zarejestrowani bezrobotni, pogrupowani zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności, zakwalifikowani do poszczególnych sekcji z uwagi na ostatnie miejsce pracy. Duża liczba osób rejestrująca się w tych sekcjach PKD, przy jednoczesnej dużej liczbie miejsc pracy, może wskazywać na zjawisko rotacyjności zatrudnienia w firmach z tych sekcji, czego przyczyną może być m.in. sezonowość prac jak i fakt, że zgłaszane w ramach subsydiowanych ofert miejsca pracy mają charakter okresowy.

Tabela 9. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według sekcji PKD zgłoszone do PUP Rypin w 2012 roku w zestawieniu z bezrobotnymi według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy

Sekcja PKD	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w 2012 roku	Bezrobotni zarejestrowani w 2012 roku	Bezrobotni stan w końcu 2012 roku
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	401	363	353
Przetwórstwo przemysłowe	297	664	525
Budownictwo	271	526	322
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	218	645	624
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	64	98	103
Edukacja	44	52	58
Transport i gospodarka magazynowa	41	57	40
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	40	39	46
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	33	31	27
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	30	171	146
Pozostała działalność usługowa	26	17	19
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	20	19	22
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	7	31	31
Informacja i komunikacja	7	5	4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	5	8	8
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	4	28	40
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	3	7	8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1	80	68
Działalność nie zidentyfikowana	0	501	305
Górnictwo i wydobywanie	0	20	9
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	7	10
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0
Ogółem	1512	3369	2768

3. Analiza zawodów nadwyżkowych i deficytowych

W celu pełniejszego rozpoznania sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy i wskazania zawodów w najwyższym stopniu generujących bezrobocie należy posłużyć się tzw. wskaźnikiem intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów. Określa on udział średniej liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu miesiąca przez pracodawców do Powiatowego Urzędu Pracy w Rypinie w średniej liczbie osób zarejestrowanych w ciągu miesiąca jako bezrobotne. W zależności od wartości wskaźnika w przedziale **od 0 do 0,9** mamy do czynienia z **zawodami nadwyżkowymi**, w przedziale **od 0,9 do 1,1** określone są **zawody zrównoważone**, natomiast **zawody deficytowe** wyrażone są wskaźnikiem **powyżej 1,1**. Znaczna większość zarejestrowanych osób bezrobotnych reprezentuje zawody nadwyżkowe na rynku pracy. Spośród 523 zawodów, które reprezentowali bezrobotni zarejestrowani w powiatowym urzędzie pracy 72,85% to zawody nadwyżkowe, 6,5% to zawody zrównoważone, natomiast 20,65% stanowią zawody deficytowe.

3.1. Zawody nadwyżkowe

Zawody nadwyżkowe to zawody, w których liczba zarejestrowanych osób jest większa niż zapotrzebowanie na rynku pracy. W powiecie rypińskim na 381 zawodów nadwyżkowych aż 310 to zawody, w których nie wpłynęło żadne wolne miejsce pracy lub miejsce aktywizacji zawodowej - wskaźnik intensywności nadwyżki wynosi w tym przypadku 0. Ta grupa bezrobotnych jest w najmniej korzystnej sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Na czołowym miejscu w rankingu zawodów nadwyżkowych, jak obrazuje Tabela 10, znajduje się zawód sprzedawcy (średnia miesięczna nadwyżka wynosi 26,1 a wskaźnik intensywności nadwyżki 0,2476). W następnej kolejności pod względem wielkości nadwyżki siły roboczej wymienić należy robotników budowlanych (średnia miesięczna nadwyżka wynosi 13,4 a wskaźnik intensywności nadwyżki 0,2260), ślusarzy (średnia miesięczna nadwyżka wynosi 10,6 a wskaźnik intensywności nadwyżki 0,1477) oraz techników prac biurowych (średnia miesięczna nadwyżka wynosi 5,3 a wskaźnik intensywności nadwyżki 0,0154). Dane te wskazują na znikome szanse znalezienia zatrudnienia przez te osoby.

Zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w poniższym zestawieniu dla powiatu rypińskiego nie uwzględniono zawodów, dla których wskaźnik intensywności nadwyżki wynosi 0.

Tabela 10. Zawody nadwyżkowe w powiecie rypińskim w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2012 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
"411004"	Technik prac biurowych*	5,3333	0,0154
"741101"	Elektromonter instalacji elektrycznych	2,2500	0,0357
"351203"	Technik informatyk*	2,0833	0,0385
"932990"	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	4,9167	0,0484
"723105"	Mechanik samochodów osobowych	4,5833	0,0517
"713203"	Lakiernik samochodowy	1,5000	0,0526
"741207"	Elektromonter (elektryk) zakładowy	1,0000	0,0769
"613003"	Rolnik*	1,7500	0,0870
"712602"	Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	1,6667	0,0909
"311204"	Technik budownictwa*	0,5833	0,1250
"723307"	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,5833	0,1250
"961302"	Robotnik placowy	0,5833	0,1250
"752208"	Stolarz meblowy	1,0833	0,1333
"751201"	Cukiernik*	3,1667	0,1364
"721306"	Blacharz samochodowy*	0,5000	0,1429
"722204"	Ślusarz*	10,5833	0,1477
"523002"	Kasjer handlowy	0,4167	0,1667
"611104"	Rolnik upraw polowych	0,4167	0,1667
"741103"	Elektryk*	0,4167	0,1667
"751105"	Rzeźnik - wędliniarz*	0,8333	0,1667
"722312"	Szlifierz metali	0,3333	0,2000
"932101"	Pakowacz	1,0000	0,2000
"522303"	Sprzedawca w branży przemysłowej	0,9167	0,2143
"713103"	Malarz konstrukcji i wyrobów metalowych	0,9167	0,2143
"751204"	Piekarz*	4,5000	0,2174
"752205"	Stolarz*	1,5000	0,2174
"912103"	Prasowaczka ręczna	0,5833	0,2222
"931301"	Robotnik budowlany	13,4167	0,2260
"512002"	Kucharz małej gastronomii*	2,8333	0,2273
"522305"	Technik handlowiec*	1,6667	0,2308
"721208"	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	0,8333	0,2308

Źródło: <https://mz.praca.gov.pl/>

3.2. Zawody zrównoważone

Zawody zrównoważone to takie, na które zapotrzebowanie na rynku pracy odpowiada liczbie osób poszukujących pracy w tych zawodach. W 2012 roku zaledwie 34 zawody wykazywały równowagę na rynku pracy, a wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawierał się w przedziale od 0,9 do 1,1. Wymienić tu można między innymi zawody: kierownik budowy, wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych, opiekun w domu pomocy społecznej, fryzjer damski, mechanik - monter maszyn i urządzeń, pomocnik piekarza, zgrzewacz, murarz. Tabela 11 przedstawia wykaz zawodów równoważnych w powiecie rypińskim w 2012 roku.

Tabela 11. Zawody wykazujące równowagę na rynku pracy w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2012 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
"132301"	Kierownik budowy	0	1
"134990"	Pozostali kierownicy w instytucjach usług wyspecjalizowanych gdzie indziej niesklasyfikowani	0	1
"214404"	Inżynier mechanik - maszyny i urządzenia przemysłowe	0	1
"214490"	Pozostali inżynierowie mechanicy	0	1
"228103"	Farmaceuta - farmacja apteczna	0	1
"233015"	Nauczyciel matematyki	0	1
"234190"	Pozostali nauczyciele szkół podstawowych	0	1
"235914"	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	0	1
"242108"	Specjalista do spraw logistyki	0	1
"243107"	Specjalista do spraw reklamy	0	1
"263401"	Psycholog	0	1
"311101"	Laborant chemiczny	0	1
"333105"	Spedytor	0	1
"334302"	Asystent dyrektora	0	1
"341203"	Opiekun w domu pomocy społecznej*	0	1
"421103"	Kasjer bankowy	0	1
"431102"	Fakturzystka	0	1
"514102"	Fryzjer damski	0	1
"514208"	Wizażystka / stylistka	0	1
"524502"	Sprzedawca w stacji paliw	0	1
"611305"	Ogrodnik szkółkarz	0	1
"711102"	Monter konstrukcji budowlanych*	0	1
"711301"	Kamieniarz*	0	1
"712501"	Monter / składacz okien	0	1
"713207"	Malarz lakiernik wyrobów metalowych	0	1

"723310"	Mechanik - monter maszyn i urządzeń*	0	1
"731802"	Dziemiarski	0	1
"812190"	Pozostali operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali	0	1
"814104"	Wulkanizator	0	1
"832202"	Kierowca samochodu dostawczego	0	1
"932901"	Konserwator części	0	1
"932910"	Pomocnik piekarza	0	1
"721209"	Zgrzewacz	0,0833	0,9524
"711202"	Murarz*	0,5833	0,9014

Zródło: <https://mz.praca.gov.pl/>

3.3. Zawody deficytowe

W powiecie rypińskim w 2012 roku w przypadku 108 zawodów wystąpił wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) powyżej 1,1 – co oznacza tzw. zawody deficytowe. Zawody deficytowe to takie, na które zapotrzebowanie na rynku pracy jest większe niż liczba zarejestrowanych bezrobotnych. W przypadku 68 zawodów wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) osiągnął wartość MAX (zgłoszono oferty pracy, a nie zarejestrowano bezrobotnych). Zawodami o najwyższym wskaźniku intensywności deficytu są: pozostali pracownicy obsługi biurowej – 37,5; zbrojarz – 18; opiekun osoby starszej – 15; telemarketer – 10; pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych – 7,5; robotnik gospodarczy – 6,4. Należy zauważyć, że wśród wyłonionych zawodów deficytowych występują zawody odnoszące się do zgłaszanych w tut. urzędzie miejsc pracy subsydiowanej. W poniższym zestawieniu zawodów deficytowych dla powiatu rypińskiego nie uwzględniono zawodów dla których wskaźnik intensywności deficytu wynosi MAX (liczba zawodów spełniających ten warunek wynosi 68). Tabela 12 prezentuje zatem wykaz zawodów deficytowych w powiecie rypińskim w 2012 roku.

Tabela 12. Zawody deficytowe w powiecie rypińskim w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2012 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
"411090"	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	-6,0833	37,5000
"711404"	Zbrojarz	-1,4167	18,0000
"341202"	Opiekun osoby starszej*	-1,1667	15,0000

"524404"	Telemarketer	-0,7500	10,0000
"814190"	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych	-2,1667	7,5000
"515303"	Robotnik gospodarczy	-23,0833	6,4314
"325905"	Opiekunka dziecięca*	-0,7500	4,0000
"331203"	Referent (asystent) bankowości	-0,2500	4,0000
"711501"	Cieśla*	-0,2500	4,0000
"752309"	Tartacznik	-0,2500	4,0000
"811105"	Operator koparko - ładowarki	-0,2500	4,0000
"821902"	Monter mebli	-0,2500	4,0000
"712101"	Dekarz*	-0,9167	3,7500
"524902"	Doradca klienta	-0,6667	3,6667
"712202"	Głazurnik	-0,5833	3,3333
"334390"	Pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	-0,5000	3,0000
"422603"	Rejestratorka medyczna	-0,1667	3,0000
"711402"	Betoniarz - zbrojarz*	-0,5000	3,0000
"722303"	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	-0,1667	3,0000
"814302"	Operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury	-0,1667	3,0000
"834401"	Kierowca operator wózków jezdniowych	-0,1667	3,0000
"962105"	Goniec	-0,1667	3,0000
"712601"	Hydraulik	-0,4167	2,6667
"712303"	Tynkarz	-0,6667	2,6000
"541306"	Portier	-0,2500	2,5000
"412001"	Sekretarka	-0,3333	2,3333
"227101"	Diagnosta laboratoryjny	-0,0833	2,0000
"261901"	Asystent prawny	-0,0833	2,0000
"531202"	Asystent nauczyciela przedszkola	-0,0833	2,0000
"541307"	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	-0,2500	2,0000
"712990"	Pozostali robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	-0,0833	2,0000
"722290"	Pozostali ślusarze i pokrewni	-0,1667	2,0000
"722301"	Frezer	-0,0833	2,0000
"722304"	Operator maszyn do produkcji wyrobów z drutu, lin, siatek i kabli	-0,0833	2,0000
"431101"	Asystent do spraw księgowości	-0,4167	1,7143

Zródło: <https://mz.praca.gov.pl/>

3.4. Wskaźnik bezrobocia długotrwałego

Tabela 13 przedstawia wykaz grup zawodów skupiających zawody odnoszące się do bezrobotnych poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy. Według wskaźnika bezrobocia długotrwałego zawodami w największym stopniu generującymi w powiecie rypińskim długotrwałe bezrobocie były w 2012 roku zawody należące m.in. do grup: „Agenci ubezpieczeniowi”, „Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych”, „Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży”, „Doradcy finansowi

i inwestycyjni”, „Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich” dla których wskaźnik bezrobocia długotrwałego wyniósł 1. Oznacza to, że wszystkie osoby poprzednio pracujące przyporządkowane do określonej grupy zawodów pozostają bezrobotnymi powyżej 12 miesięcy .

Tabela 13. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie w powiecie rypińskim w 2012 roku

Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
"3321"	Agenci ubezpieczeniowi	1
"8344"	Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych	1
"1221"	Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży	1
"2412"	Doradcy finansowi i inwestycyjni	1
"6129"	Hodowcy zwierząt gdzie indziej niesklasyfikowani	1
"5112"	Konduktorzy i pokrewni	1
"7413"	Monterzy linii elektrycznych	1
"7513"	Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich	1
"4223"	Operatorzy centrali telefonicznych	1
"2424"	Specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr	1
"3433"	Pracownicy bibliotek, galerii, muzeów i informacji naukowej	1
"5249"	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	1
"5329"	Pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	1
"3251"	Asystenci dentystyczni	1
"3313"	Księgowi	1
"5246"	Wydawcy posiłków	1
"7319"	Rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	1
"9311"	Robotnicy pomocniczy w kopalniach i kamieniołomach	1

Źródło: <https://mz.praca.gov.pl/>

PODSUMOWANIE

1. W końcu 2012 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Rypinie pozostawało w rejestrze 3494 bezrobotnych (w tym 2098 kobiet). Stopa bezrobocia dla powiatu w tym okresie osiągnęła poziom 20,4 %, w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o 1,3 punktu procentowego.
2. Bezrobocie w powiecie rypińskim dotyka przede wszystkim kobiety – stanowią one 60% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.
3. Do ewidencji PUP Rypin w 2012 roku włączono ogółem w wyniku rejestracji 4085 osoby, w tym 1863 kobiety. Wśród rejestrujących się w bezrobotnych, 751 osób nie posiadało zawodu, co stanowi aż 18,38 % ogółu napływu bezrobotnych.
4. Najliczniej reprezentowanymi przez zarejestrowanych bezrobotnych grupami elementarnymi, zgodnie z nazewnictwem Klasyfikacji Zawodów i Specjalności, były grupy:
 - „Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)” (18,05%) – w tej grupie zdecydowanie dominują sprzedawcy, technicy handlowcy;
 - „Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym” (5,58%) – m.in. robotnicy budowlani, robotnicy drogowi;
 - „Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych” (5,16%) m.in. technicy ekonomii.
5. W 2012 roku do PUP w Rypinie zgłoszono 1512 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, należy jednak zaznaczyć, iż 53,9 % ogółu stanowiły miejsca aktywizacji zawodowej - prace subsydiowane (prace interwencyjne, roboty publiczne, wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy dla bezrobotnego, staże, prace społecznie użyteczne). Odnotowano wzrost liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej tj. o 74 w stosunku do 2011 roku. Najczęściej pracodawcy zgłaszali wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej na stanowiska nie wymagające wysokich kwalifikacji, tj. w zawodach: robotnik gospodarczy, sprzedawca, pozostali pracownicy obsługi biurowej, murarz, robotnik drogowy, robotnik budowlany, szwaczka, kierowca samochodu ciężarowego.
6. Rynek pracy w powiecie rypińskim charakteryzuje się nierównowagą między podażą a popytem w przekroju zawodowym. W ogólnym zestawieniu zawodów dominują zawody nadwyżkowe, które znacznie przewyższają liczbę zawodów deficytowych i wykazujących równowagę na rynku pracy. Spośród 523 zawodów, które posiadali bezrobotni

zarejestrowani w powiatowym urzędzie pracy 72,85% to zawody nadwyżkowe, 6,5% to zawody zrównoważone, natomiast 20,65% stanowią zawody deficytowe.

Wskaźnik intensywności deficytu w analizowanym okresie był najwyższy w następujących zawodach uznanych za deficytowe: pozostali pracownicy obsługi biurowej, zbrojarz, opiekun osoby starszej, telemarketer, pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych, robotnik gospodarczy. Wśród zawodów nadwyżkowych wytypowanych zgodnie z obowiązującą metodologią wyróżnić należy: sprzedawców, robotników budowlanych, ślusarzy oraz techników prac biurowych. Zawody wykazujące równowagę na lokalnym rynku pracy to m.in.: kierownik budowy, wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych, opiekun w domu pomocy społecznej, fryzjer damski, mechanik - monter maszyn i urządzeń, pomocnik piekarza, zgrzewacz, murarz.

7. Obecna metodologia sporządzania raportu, odnosząca się wyłącznie do danych, którymi dysponuje urząd, nie pozwala na pełne i prawidłowe wnioskowanie deficytu i nadwyżki w poszczególnych zawodach na lokalnym rynku pracy. Proces ten zaburzony jest przez duży udział ofert prac subsydiowanych oraz fakt, iż do urzędu pracy trafia tylko część dostępnych ofert pracy, ponieważ lokalni pracodawcy często we własnym zakresie poszukują pracowników. W odniesieniu do osób bezrobotnych posiadany przez nich zawód określa się w statystyce rynku pracy na podstawie ostatniego miejsca pracy lub zawodu wyuczonego, natomiast niektóre osoby posiadają w rzeczywistości kilka zawodów, które mogłyby być w danym okresie sprawozdawczym przyporządkowane do zawodów deficytowych, jak i nadwyżkowych, bądź do pozostających w równowadze.
8. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych, bazujący głównie na danych statystycznych bezrobocia rejestrowanego, nie oddaje w pełni rzeczywistych relacji w zakresie popytu i podaży na rynku pracy i stanowić może przede wszystkim podstawę do planowania kierunków szkoleń bezrobotnych zgodnie z zapotrzebowaniem zgłaszanym przez pracodawców na lokalnym rynku pracy.